

РЕШЕНИЕ

№ 1230

гр. София, 06.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на шестнадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Диана Коледжикова

Членове: Мария Яначкова
Десислава Б. Николова

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Мария Яначкова Въззивно гражданско дело
№ 20231000500159 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 260083 от 7 януари 2022г. по гр. д. № 7218/2018г. Софийски градски съд, ГО, 9 състав е осъдил „ДЗИ Общо застраховане“ АД (погрешно е посочена правоорганизационната форма на ответника – вярната е ЕАД) да заплати на Ж. Р. Ж. (при допуснатата очевидна фактическа грешка и в собственото и във фамилното му име – вярното е Ж. Ж.) на основание чл. 226, ал.1 от КЗ /отм./, обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лева, настъпили вследствие телесните увреждания, причинени от ПТП от 08.07.2016г., ведно със законната лихва от 14.07.2017г. до окончателното плащане, както и на основание чл. 78, ал.1 от ГПК направените разноси, съобразно с уважената част от исквете, в размер на 737,50 лева, като отхвърлил иска до пълния предявен размер от 10 000,00 лева до 40 000,00 лева; осъдил ищеца да заплати на ответника на основание чл.78, ал.3 от ГПК направените разноси, съобразно с отхвърлената част от иска, в размер на 562,50 лева.

С решение № 260826 от 8 март 2022г. по гр. д. № 7218/2018г. Софийски градски съд, ГО, 9 състав е допълнил основното си решение като е

отхвърлил молбата на ищеца (при допусната очевидна фактическа грешка в собственото и във фамилното му име – вярното е Ж. Ж.) да бъде присъдена законна лихва върху присъденото обезщетение за периода от 08.07.2016г. до 14.07.2017г.

Производството пред въззивния съд е образувано по въззивна жалба на Ж. Р. Ж. срещу решението по гр. д. № 7218/2018г., постановено от СГС на 07.01.2022г., в негови отхвърлителни части – над размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди от 10 000 лв. до размер от 20 000 лв., за който искът е отхвърлен, както и в частта, в която искането му за присъждане на лихва е отхвърлено за периода 08.07.2016г. до 14.07.2017г. – това е направено изрично с решението от 08.03.2022г. С доводи за неправилност на решението, концентрирани върху нарушения като резултат на материалния закон, – чл. 52 ЗЗД и чл. 223 КЗ (отм.) вр. чл. 84, ал. 3 ЗЗД, - жалбоподателят иска, след отмяна на решението в обжалваните части, да се уважи иска му до размер от 20 000 лв. ведно със законната лихва върху присъденото обезщетение от 08.07.2016г.

За да постанови решението си по иска за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, първоинстанционният съд е приел, че в полза на ищеца е възникнало вземане по чл. 226 КЗ (отм.) в размер на 10 000 лв. Съдът е посочил, че обезщетението е определено при съобразяване на характера и степента на уврежданията, измежду които контузии на гръден кош, на коремна стена, на лакът и счупване на долния край на хумеруса, закрито вдясно, на начина и продължителността на лечението, включително болнично и гипсова имобилизация на лакътната става с вливане на медикаменти, с оглед нуждата от чужда помощ през възстановителния период, настъпилите трайни промени в обема на движение на дясната лакътна става и на китката във водещата ръка на пострадалия и неудобствата от това, които пострадалият търпи в бита си, негативните промени в психиката му, спорадичните болки, които продължава да търпи в ръката си. Законната лихва върху обезщетението за вреди е присъдена от 14.07.2017г. – датата на постановяване на отказ за плащане от страна на застрахователя.

Софийски апелативен съд, в рамките на правомощията си, регламентирани в чл. 269 ГПК (ТР № 1/09.12.2013г. по тълк. дело № 1/2013г. на ОСГТК на ВКС), при служебната проверка на валидността и

допустимостта в обжалваната част на решенията, предмет на инстанционен контрол, намира същите за валидни и допустими в обжалваната част, а по същество, с оглед доводите срещу тях, за неправилни.

Предявен е иск при правна квалификация чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.) вр. § 22 ПЗРКЗ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, като спорът пред въззивния съд е пренесен за размер на обезщетението над 10 000 лв. до 20 000 лв. Основният спорен въпрос в настоящото производство се свежда до определяне размера на дължимото на ищеца като пострадало лице обезщетение от ответника, застраховал гражданската отговорност на делинквента, както и до определяне момента на забавата.

Застраховането срещу гражданска отговорност е правоотношение, по силата на което застрахователят се задължава да обезпечи застрахователна закрила срещу риска от възникване на гражданска (деликтна) отговорност в тежест на застрахования, като при настъпване на застрахователното събитие, плаща дължимото от последния обезщетение за вредите, причинени на трети лица. Застрахователното събитие при тази застраховка, като проекция на застрахователния риск, е възникването на гражданска отговорност в тежест на застрахования. Отговорността на застрахователя възниква на основание застрахователно правоотношение, а отговорността на причинителя на непозволеното увреждане, на основание деликт. Т. н. пряко право на увреждения срещу застрахователя по чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.) за изплащане на застрахователното обезщетение, предявено в настоящия процес, и правото му да търси обезщетение на деликтно основание, възникват в един и същи момент – този на настъпването на застрахователното събитие (в случая ПТП от 08.07.2016г.), при което е причинено непозволеното увреждане.

За упражняване на предявеното в процеса пряко право на пострадалото лице не е необходимо гражданската отговорност на застрахования да бъде установена със сила на пресъдено нещо. В случая обаче основанието на отговорността на застраховалия гражданската отговорност на приетия за причинител на ПТП водач е установена с влязлото в сила осъдително решение на първоинстанционния съд. Доколкото ответникът не е обжалвал решението на първоинстанционния съд в осъдителната му част - до присъдения размер на обезщетението за неимуществени вреди от 10 000 лв., освен че няма други спорни факти на настоящия етап от производството

извън размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди и момента на забава на ответника, - с оглед оплакванията във въззивната жалба на ищеца, страните са обвързани и от сила на пресъдено нещо, въз основа на която съдът е длъжен да приеме, че ищецът е пострадало лице от ПТП, станало на 08.07.2016г., а ответникът е застраховал гражданската отговорност на делинквента, причинил процесното ПТП (чл. 297 вр. чл. 298, ал. 1 ГПК вр. чл. 257 – 275 вр. чл. 223 – 229 вр. чл. 265, ал. 1 КЗ отм.).

Вредите, които ищецът твърди, че са му причинени от процесното ПТП подлежат на доказване на общо основание (чл. 154, ал. 1 ГПК). От заключението на изслушаната по делото съдебно-медицинската експертиза, изготвено въз основа на медицинската документация и след личен преглед от 28.10.2019г., неоспорено от страните, въз основа на което следва да изходи в решаващата си дейност и въззивният съд, е установено по делото, че след ПТП ищецът е получил следните травми: контузия на гръден кош, контузия на коремна стена, контузия на лакътя и на дясна предмишница, счупване на долния край на хумеруса, закрито вдясно. Проведено му е консервативно лечение с поставяне на гипсова имобилизация на дясна лакътна става (за период от 21 дни) и инфузионно лечение с вливане на обезболяващи, противооточни медикаменти, антибиотици и противосъсирващи медикаменти (приет е в болница за периода 08.07.2016г. – 10.07.2016г.). При прегледа, извършен на 28.10.2019г. от вещото лице, е установен ограничен обем на движения в дясната лакътна става на ищеца - непълно изправяне - дефицит от 15 градуса при изправяне, както и ограничен обем движения при въртене на китката навън от 40 градуса, при норма 60 градуса, като тези ограничения са с траен характер е пояснил експертът. Вещото лице е установило още, че в епикризата, съставена на ищеца за болничния му престой след ПТП, е посочена диагноза счупване на дясна мишнична кост, а при консултация с ортопед, цитиран в епикризата, е посочено тежко навяхване. При направената рентгенова снимка е записано „съмнителни данни за счупване“. Вещото лице е посочило, че е трябвало да се направи втора рентгенова снимка без гипс, която не е направена. При извършен контролен преглед на 07.03.2017г. обаче е направено разчитане на рентгеновите снимки с описание - „наличие на счупване на дясна мишнична кост“. Според обсъжданото заключение на СМЕ лабораторните резултати не дават основание да се направи извод за наличие на травматичен шок при ищеца.

От свидетелските показания, събрани чрез разпита на св. Ж. – дъщеря на ищеца, преценени по реда на чл. 172 ГПК, които съдът обсъжда в онази им част, която е в унисон с други данни по делото, е установено, че тя е видяла баща си на следващия ден след ПТП в болницата, бил в реанимация. Бил „в ужасно физическо състояние“, блед и изплашен. Имал наранявания на гръдния кош и счупване на дясната ръка, която му била водеща. Баща ѝ не можел да се обслужва сам и майка ѝ се грижила за него след ПТП. Приемал болкоуспокояващи, от болка дори не можел да спи. Ходил и на рехабилитация, поне 6 месеца, а и повече, ходил на прегледи. И към м.07.2021г., когато е проведен разпитът, свидетелката е разказала, че баща ѝ продължавал да има оплаквания от болки, като не можел да държи дясната си ръка в определени позиции, което му пречило да изпълнява ежедневни дейности от хранене до работа с машини, пренасяне на тежки предмети и за поправка на машини, което му се налагало често в работата. Променил се и в емоционален аспект след катастрофата, тъй като разказвал, че сънувал кошмари, обзела го тревога, не искал дори да шофира няколко месеца след това, а преди това бил ведър човек.

С оглед приетото за установено по-горе, предвид характера и тежестта на увреждането на здравето на ищеца (на 47 години към датата на ПТП), което се характеризира с фрактура на горния десен крайник, лекуван консервативно чрез гипсова имобилизация, както и при отчитане на получените контузии на тялото, болничния престой след ПТП и претърпените от него болки и неудобства от физическо естество, присъщи на увреждането, в т. ч. ограниченията в битовото обслужване през възстановителния период, проявата на типични спорадични болки от счупването, и не на последно място на дефицита в обема на движение на водещата ръка - в дясната лакътна става и при въртене на китката, а и на преживените негативни емоции в резултат от ПТП и последиците от него, и с оглед икономическите условия в стрА.та към момента на настъпване на вредите, въззивният съд намира, че в конкретната хипотеза обезщетение в претендирания размер от 20 000 лв. отговаря на принципа на справедливостта, прогласен в чл. 52 ЗЗД. Ето защо, предявеният иск за заплащане на обезщетение за доказаните в производството неимуществени вреди, резултат от ПТП, за последиците от реализирането на което отговаря ответникът, е основателен до посочения размер.

Отговорността на застрахователя към третите увредени от

застрахования лица, съобразно изясненото по-горе, е функционално обусловена от възникването на отговорността на прекия причинител по чл. 45 ЗЗД и в рамките на застрахователната сума е тъждествена по обем и съдържание с отговорността на прекия причинител по чл. 45 ЗЗД. Вземанията за обезщетение за вреди от непозволено увреждане стават изискуеми от деня на увреждането, а когато деецът не е известен - от откриването му. При непозволено увреждане, съгласно чл. 84, ал. 3 ЗЗД, причинителят на вредата изпада в забава и дължи законна лихва по смисъла на чл. 86, ал. 1 ЗЗД от момента на увреждането, без да е необходима покА., от което следва, че и в хипотезата на чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.), приложим към спорното материално правоотношение (вж. § 22 ПЗРКЗ), законната лихва се дължи от застрахователя като лице, което носи отговорност за действията на делинквента, също от момента на настъпване на вредите, тъй като застрахователят поначало дължи на увредения това, което би му дължал делинквентът по правилата на деликтната отговорност. Ето защо и в разглеждания случай върху определеното обезщетение за неимуществени вреди следва да се присъди законната лихва от 08.07.2016г. - датата на непозволеното увреждане (чл. 84, ал. 3 ЗЗД вр. чл. 223, ал. 2, изр. 1 и по арг. от чл. 227, т. 2 КЗ отм.), както е поискано.

С оглед гореизложеното, доводите във въззивната жалба за нарушение на чл. 52 ЗЗД са основателни. Въззивният съд определи размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди с оглед конкретните обстоятелства, описани по-горе, като в разглеждания случай отдаде решаващо значение на характера и тежестта на получените увреди – измежду които счупване в горния десен водещ крайник за пострадалия на 47 годишна възраст ищец, и на остА.лите трайни неблагоприятни последици в движението на увредената ръка, причиняващи неудобства при използването ѝ в ежедневието, но съобрази и, че оздравителният процес на телесното здраве е приключил, въпреки проявата на спорадични болки. Така мотивиран САС прие основното решение, с което е определен размер на търсеното обезщетение за неимуществени вреди, за неправилно в обжалваната част и по тези причини то подлежи на отмяна, а вместо това искът на уважаване за разликата до 20 000 лв. На отмяна подлежи и второто решение, постановено от СГС по искането за присъждане на законна лихва, счетено за неоснователно за периода до 13.07.2017г. вкл., като вместо това върху

присъденото обезщетение следва да се присъди законната лихва от 08.07.2016г. до окончателното му плащане, като върху вече присъденото обезщетение се присъди такава за периода от 08.07.2016г. – до 13.07.2017г. вкл. При този изход на спора, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на ищеца се присъждат разноси за първа инстанция в размер на още 737, 50 лв., а за въззивната инстанция разноси за държавна такса за въззивно обжалване в размер на 200 лв. и платено адвокатско възнаграждение в размер на 1 300 лв. до какъвто минимален размер съдът намалява уговореното адвокатско възнаграждение по искане на насрещната страна, доколкото делото на етапа на въззивното производство, с оглед спорния му предмет, не се характеризира с фактически и правна сложност.

Водим от изложеното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260083 от 7 януари 2022г. по гр. д. № 7218/2018г. на Софийски градски съд, ГО, 9 състав в обжалваната част – в която предявеният иск е отхвърлен за разликата над 10 000 лв. до 20 000 лв. и решение № 260826 от 8 март 2022г. по гр. д. № 7218/2018г. на Софийски градски съд, ГО, 9 състав, при допусната в решенията очевидна фактическа грешка в собственото и във фамилното име на ищеца – вярното е Ж. Ж., като вместо това:

ОСЪЖДА „ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407, да заплати на Ж. Р. Ж., ЕГН *****, и сумата 10 000 лв. – обезщетение за неимуществени вреди, настъпили вследствие телесните увреждания, причинени от ПТП от 08.07.2016г., ведно със законната лихва върху сумата от 08.07.2016г. до окончателното ѝ плащане, както и законната лихва за периода 08.07.2016г. до 13.07.2017г. вкл. върху присъденото с първоинстанционното решение обезщетение за неимуществени вреди от 10 000 лв.

ОСЪЖДА „ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК 121718407 да заплати на Ж. Р. Ж., ЕГН *****, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата 737, 50 лв. - разноси за първа инстанция и на основание чл. 78, ал. 1 вр. ал. 5 ГПК сумата 1 500 лв. – разноси за въззивна инстанция.

Решението може да се обжалва, при условията на чл. 280 ГПК, в
едномесечен срок от връчването му пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____